

Zmiany w podstawie programowej 2024

Zasadnicze zmiany w przedmiocie:

1. Cele kształcenia – odnośnie do zakresu tematycznego na poziomie klasy 3

- W dziale „Rozwijanie postawy szacunku wobec przyrody i świata” dodano punkt: [Uczeń] „wskazuje współczesne zagrożenia dla przyrody i różnorodności biologicznej, w tym wynikające z antropogenicznych zmian klimatu.”

2. Warunki i sposób realizacji nauczania biologii

- Doprecyzowano, że do weryfikowania i analizowania wyników eksperymentów czy doświadczeń biologicznych warto używać parametrów statystycznych, takich jak: średnia arytmetyczna i mediana.
- Przykłady doświadczeń i obserwacji zawarto w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej. Wprowadzono jednak zalecenie by „(...) w ramach rozwijania ciekawości poznawczej uczniów, w miarę możliwości wykonywać inne doświadczenia lub obserwacje”.
- W odniesieniu do zalecenia „Zajęcia z biologii powinny być prowadzone we właściwie wyposażonej pracowni” zrezygnowano ze szczegółowego wymieniania elementów wyposażenia, a wprowadzono zapis: „zapewniającej nowoczesne warunki kształcenia, indywidualizację procesu nauczania oraz bezpieczeństwo pracy”.
- W zakresie wykorzystywania podczas zajęć różnorodnych materiałów źródłowych także zrezygnowano z wymieniania rodzajów tych materiałów, wprowadzając zapis: „Ważne jest także wykorzystywanie podczas zajęć różnorodnych materiałów źródłowych zarówno w formie papierowej, jak i cyfrowej, np. z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, w której każdy nauczyciel i uczeń ma własne konto”.

Poniżej zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące zmian w odniesieniu do poszczególnych działów podręcznika.

Biologia 3. Zakres podstawowy. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
I. Ewolucjonizm	1. Historia rozwoju myśli ewolucyjnej	Zagadnienie: „poglądy na ewolucję” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej punktu: 1) przedstawia historię myśli ewolucyjnej	
	2. Mechanizmy ewolucji	Zagadnienie: „dryf genetyczny” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej punktu: 7) określa warunki, w jakich zachodzi dryf genetyczny; Modyfikacje również w częściach: „Zadania do rozwiązania”, „Podsumowanie lekcji”.	Zagadnienia: „Przeptyw genów (migracje)”; „Rola doboru naturalnego w powstawaniu adaptacji”; „Wpływ doboru naturalnego na częstość alleli warunkujących choroby genetyczne” w konsekwencji usunięcia z postawy programowej punktów: „8) przedstawia przyczyny zmian częstości alleli w populacji; 9) wyjaśnia, dlaczego mimo działania doboru naturalnego w populacji ludzkiej utrzymują się allele warunkujące choroby genetyczne;”
	5. Powstanie i dzieje życia na ziemi	Cały rozdział – w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej zagadnień: • 13) przedstawia hipotezy wyjaśniające najważniejsze etapy biogenezy; • 14) porządkuje chronologicznie wydarzenia z historii życia na Ziemi; wykazuje, że zmiany warunków	

		środowiskowych miały wpływ na przebieg ewolucji; • 15) porządkuje chronologicznie formy kopalne człowiekowatych wskazując na ich cechy charakterystyczne; Zmiany także w części „Podsumowanie przed sprawdzianem”.	
II. Ekologia	1. Tolerancja ekologiczna organizmów	Usunięcie eksperymentu: badanie tolerancji ekologicznej rzeżuchy (...) w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej części punktu: 4) wykazuje znaczenie organizmów o wąskim zakresie tolerancji ekologicznej w bioindykacji; planuje i przeprowadza doświadczenie mające na celu zbadanie zakresu tolerancji ekologicznej w odniesieniu do wybranego czynnika środowiska;	
	2. Cechy populacji	Zagadnienie: „Zmiany liczebności populacji” w konsekwencji usunięcia tego tematu z postawy programowej	
	3. Stosunki między populacjami	Usunięcie eksperymentu: badanie konkurencji międzygatunkowej u roślin, w konsekwencji usunięcia tego tematu z postawy programowej punktu: „(10) planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące oddziaływania antagonistyczne między osobnikami wybranych gatunków”	

	4. Zależności pokarmowe w ekosystemach	Zagadnienie: „cykle biogeochemiczne” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej punktu „16) opisuje obieg węgla i azotu w przyrodzie, wykazując rolę różnych grup organizmów w tych obiegach”	
	5. Dojrzewanie ekosystemu – sukcesja ekologiczna	Cały rozdział, w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej punktu: „17) przedstawia sukcesję jako proces przemiany ekosystemu w czasie, skutkujący zmianą składu gatunkowego.”	
III. Różnorodność biologiczna	3. Działania prowadzące do wzrostu różnorodności biologicznej	Usunięcie całego rozdziału w konsekwencji wykreślenia z podstawy programowej punktu: „6) uzasadnia konieczność zachowania tradycyjnych odmian roślin i tradycyjnych ras zwierząt dla zachowania różnorodności genetycznej;”	